

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 16C/11/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119204236
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Drimák
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2021:8119204236.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom JUDr. Michalom Drimákom, PhD. v právnej veci žalobkyne: Y. A. U., W. XX.X.XXXX, F. N., R. XXX/XXX, zast. zákonnými zástupcami: 1. C. U., W. XX.X.XXXX, 2. R. U., W. XX.XX.XXXX, I. F. N., R. XXX/XXX, právne zastúpená JUDr. Jozefom Elsnerom, advokátom so sídlom v Lipanoch, Námestie sv. Martina 11, proti žalovanému: Fakultná nemocnica s poliklinikou J. A. Reimana Prešov, IČO: 00610577, so sídlom v Prešove, Hollého 14, právne zastúpená Advokátskou kanceláriou GOGA a spol., so sídlom v Košiciach, Žriedlova 3, v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 100.000 eur všetko v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Pôvodnou žalobou doručenu súdu 01.04.2010 sa žalobkyňa domáhala toho, aby súd zaviazal žalovanú zaplatiť žalobkyni sumu 398.327,02 Eur spolu so 14,6 % úrokom z omeškania odo dňa právoplatnosti rozsudku až do zaplataenia. Listom zo dňa 16.01.2013 doručenom súdu 21.01.2013 žalobkyňa uviedla, že v žalobe sa domáha zaplataenia sumy 398 327,02 Eur s príslušenstvom, pričom túto sumu tvorí nárok na náhradu škody z dôvodu ublíženia na zdraví - sťaženie spoločenského uplataenia vo výške 298 327,02 Eur. Tento nárok žalobkyňa odôvodňuje porušením právnych povinností žalovanej, čo jednoznačne vyplýva z listu Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou ako aj z vykonaného znaleckého dokazovania. Druhou časťou nároku žalobkyne je nárok na nemajetkovú ujmu v zmysle § 11 s poukazaním na § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a to vo výške 100 000 Eur.

2. Súd prvej inštancie rozsudkom č. k. 10 C 74/2010-333 zo dňa 9.7.2015 rozhodol tak že, určil, že žalovaný zodpovedá za škodu na zdraví žalobkyne titulom sťaženia spoločenského uplataenia v súvislosti s jeho poskytovaním zdravotnej starostlivosťi v dňoch 20.07.2006 až 21.07.2006 v rozsahu 50 %. Zamietol návrh v časti náhrady škody na zdraví titulom bolestného. Náhradu trov konania o nároku na náhradu škody na zdraví titulom bolestného účastníkom navzájom nepriznal. Vylúčil na samostatné konanie nárok na náhradu škody titulom nemajetkovej ujmy. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť vo vzťahu k II. a IV. výroku dňa 30.7.2015 a vo vzťahu k I. a III. výroku dňa 16.1.2017.

3. V aktuálne prebiehajúcom konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 16 C 11/2019 sa žalobkyňa domáha voči žalovanej náhrady nemajetkovej ujmy na tom základe, že nesprávnym poskytnutím zdravotnej starostlivosťi došlo k vážnemu zásahu do identity žalobkyne, ktorej takýmto konaním bola spôsobená v absolútnej rovine neliečiteľná choroba a bolo jej znemožnené zapojenie sa do spoločenského života. Rovnako tak došlo k vážnemu zásahu do emocionálnej sféry zákonných

zástupcov v zmysle § 11 OZ k neodvratiteľnému zásahu do práva na ochranu ich súkromia rodinného života, pričom tento zásah do ich práv a práv žalobcu je nenapraviteľný, veľmi citlivý a duševne hlboký a to z dôvodu, že žalobca a zákonní zástupcovia stratili možnosť žiť v harmonicky usporiadanej rodine, u všetkých došlo k narušeniu možnosti plnohodnotne sa zapájať do verejného života. Žalobca tým, že sa stal nevládnym vznikla mu nenapraviteľná žiadnymi prostriedkami neodstrániteľná ujma. Zákonní zástupcovia žalobcu sa pred spôsobením škody na zdraví žalobcu tešili a harmonicky žili v spoločnej domácnosti, boli na seba citovo naviazaní. Konaním žalovaného sa tento stav zhoršil natoľko, že v žiadnom prípade nemožno hovoriť o harmonickej rodine, o radosti, šťastí, po ktorých hodnotách tak obaja túžili. Tak žalobca ako aj zákonní zástupcovia trpia citovou ujmu, pocitmi úzkosti, smútku a často krátko zúfalosti z poškodenia zdravia žalobcu. Všetci sú ochudobnení o riadny rodinný život. Ako vyplýva z rozhodnutia Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou zo ZP a výpovede znalca postupy lekárov a zdravotných sestier boli v rozpore so zákonom o zdravotnej starostlivosťi, boli protiprávne. Zodpovedným je teda žalovaný, ktorý lekárov a ošetrojúci personál zamestnával, pričom zásahom do práva na riadny život zasiahol žalovaný súčasne do práva žalobcu na jeho riadny súkromný život ako súčasť jeho osobnostného práva. Uviedol, že zastáva názor, že žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia nemôže byť na miestne. Následky takéhoto zásahu do súkromia žalobcu sú nereparovateľné, náhrada nemajetkovej ujmy, ktorá žalobcovi vznikla môže však poskytnutá v peniazoch aspoň prispieť k zmierneniu vzniknutého stavu uvedené je aj napokon aj jej zmyslom.

4. K žalobe sa písomným vyjadrením zo dňa 18.4.2019 vyjadril žalovaný, ktorý uviedol, že nárok považuje za nedôvodný v celom rozsahu a navrhol súdu, aby žalobu žalobkyne zamietol. Žalovaná má za to, že žalobkyňa svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy dôvodí totožnými skutkovými okolnosťami, ako nárok na náhradu škody titulom bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia, pričom odškodnenie titulom sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 50%, ktoré bolo právoplatne žalobkyňi priznané je dostatočné. V prípade priznania ďalšieho nároku žalobkyňi titulom nemajetkovej ujmy na podklade žalobkyňou tvrdených rovnakých skutkových okolností, na základe ktorých sa domáhala pôvodne náhrady škody titulom bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia dôjde k porušeniu ústavného princípu proporcionality a k porušeniu zásady ne bis in idem. Namietala žalovaná tiež tú skutočnosť, že z odôvodnenia žalobkyne nie je zrejmé, prečo práve výška nemajetkovej ujmy je určená 100.000 eur a má byť postačujúca a prečo práve túto výšku nemajetkovej ujmy v peniazoch požaduje. Dôvodila, že žalobkyňa musí svoj nárok na nemajetkovú ujmu odôvodňovať len zásahom do svojich osobnostných práv a nie zásahom do práv tretích osôb - rodičov a súrodenca. Žalovaná zároveň vzniesla námietku premlčania k uplatnenému nároku žalobkyne titulom ochrany osobnosti, pričom konštatovala, že žalobkyňa svoj nárok na nemajetkovú ujmu titulom ochrany osobnosti prvýkrát riadne uplatnila až podaním zo dňa 16.1.2013, doručený konajúcemu sudu 21.1.2013, kde špecifikovala, že v konaní si uplatňuje aj nemajetkovú ujmu vo výške 100.000 eur. Žalovaná poukázala na to, že premlčacia doba sa počíta od prvého dňa kedy sa toto právo mohlo uplatniť.

5. K vyššie uvedenému vyjadreniu žalovanej sa písomným podaním zo dňa 13.6.2019 vyjadrila žalobkyňa, ktorá uviedla, že nesúhlasí s vyjadrením žalovaného v celom rozsahu s konštatovaním, že priznanie nemajetkovej ujmy žalobcom uplatňovaný právny poriadok nevyklučuje. Nárok považovala za opodstatnený vzhľadom na vážny zásah do poškodenia zdravotného stavu žalobkyne, pričom závažné pochybenia spôsobil žalovaný v súvislosti s výkonom povolania a tieto ťažko zasiahli do osobného práva žalobkyne a tento stav konštatovali ako Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou tak aj znalecká organizácia. Nesúhlasil so vznesenou námietkou premlčania.

6. K vyjadreniu žalobkyne sa písomným podaním zo dňa 12.7.2019 vyjadril žalovaný, ktorý uviedol, že s vyššie uvedeným vyjadrením v celom rozsahu nesúhlasí a nakoľko nárok žalobkyne považuje za nedôvodný v celom rozsahu zotrval na svojom poslednom vyjadrení a zároveň navrhol konajúcemu súdu, aby žalobu žalobkyne zamietol.

7. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi prečítaním obsahu celého spisu konštatovaním, že na č. I. 1 a nasl. sa nachádza medzitýmny rozsudok a rozsudok SR tunajšieho súdu č. k. 10C/74/2010-333 zo dňa 9.7.2015, ktorý nadobudol právoplatnosť k výrokom II., IV. 30.7.2015 a k výrokom I. a III. 16.1.2017, na č. I. 8 sa nachádza vyjadrenie žalobcu z pôvodného konania, v ktorom je zároveň žalovaná aj nemajetková ujma, o ktorej rozhodovanie je predmet tohto konania, na č. I. 15 a nasl. je vyjadrenie pôvodne žalovaného vedľajšieho účastníka KOOPERATIVA VIENNA INSURANCE GROUP vo vzťahu k žalobe, na č. I. 21 a nasl. je vyjadrenie žalovaného k žalobe, na

č. I. 26 je vyjadrenie žalobcu k vyjadreniu žalovaného a na č. I. 29 a nasl. sa nachádza vyjadrenie žalovaného k vyjadreniu žalobcu, súd prvej inštancie vykonal dokazovanie aj rozsudkom KS PO č. k. 8Co/298/2015-371 zo dňa 28.11.2016, oboznámil uznesenie NS SR sp. zn. 8Cdo/165/2017 zo dňa 29.11.2018, oboznámil aj komplexný posudok Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Prešove datovaný 8.7.2013 vo vzťahu k žalobkyni, ďalej súd oboznamuje ZP č. X/XXXX znalca Y. Y. F. v odbore Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie gynekológia a pôrodnictvo a napokon súd oboznámil aj ZP č. XXX/XXXX od znaleckej organizácie v odbore zdravotníctvo a farmácia forensic.sk, ako aj ďalší spisový materiál.

8. Dňa 12.12.2019 tunajší súd pod č. k. č. k. 16C 11/2019-139 vyhlásil rozsudok, ktorým uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 100.000 eur, všetko v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku ako aj náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

9. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný, ktorý uviedol, že súd prvej inštancie neprihliadol na námietku premlčania vznesenú žalovanou, nakoľko ju považoval za vznesenú v rozpore s dobrými mravmi, uplatnený nárok považoval za dôvodný napriek tomu, že skutkové okolnosti, z ktorých vychádzal pri priznaní náhrady nemajetkovej ujmy budú odškodňované v konaní o priznaní sťaženia spoločenského uplatnenia a neprimerane vysokú výšku peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy. Konštatoval, že žalobkyňa sa narodila dňa 21.7.2006. Od začiatku zákonní zástupcovia vedeli, že došlo k poškodeniu zdravia žalobkyne, kto poskytoval zdravotnú starostlivosť v rozhodnom čase a najneskôr 28.9.2009 mali rodičia žalobkyne Úradom pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou potvrdené, že u žalovanej došlo k pochybeniu pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti žalobkyni. Podľa plnomocenstva, ktoré je súčasťou spisu 10C 74/2010 bola žalobkyňa právne zastúpená advokátom od 18.11.2009, v zastúpení ktorého podala následne (1.4.2010) žalobu na náhradu škody. Nárok titulom ochrany osobnosti si žalobkyňa ale uplatnila až podaním zo dňa 21.1.2013. Žalobkyňa pritom vychádzala z identických skutkových okolností, ako v skôr žalovanej veci o náhradu škody. Navrhol žalobu zamietnuť alebo alt. napadnutý rozsudok zrušiť.

10. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej uviedla, že navrhuje rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť.

11. Krajský súd v Prešove uznesením č. k. 5 Co 29/2020 z 26.8.2021 rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V dôvodoch svojho rozhodnutia odvolací súd uviedol, že odvolací súd už vo svojom skoršom rozhodnutí 8Co 298/2015 - 371 podrobne opísal spôsob uplatnenia práva žalobkyňou, pričom v bode 6. citovaného rozhodnutia zvýraznil, že nárok na nemajetkovú ujmu vo výške 100.000 eur bol špecifikovaný listom zo dňa 16.1.2013, ktorý bol doručený súdu 21.1.2013. Konštatoval, že treba prisvedčiť odvolateľke, že konanie o náhradu škody a konanie na ochranu osobnosti sú rozdielne právne tituly, pri ktorých je nevyhnutné samostatne skúmať splnenie všetkých podmienok, vrátane premlčania a eventuálneho dôvodu rozpornosti námietky premlčania s dobrými mravmi. Uložil súdu prvej inštancie opätovne posúdiť všetky argumenty strán sporu vo vzťahu k uplatnenej námietke premlčania žalovanou.

12. Po vrátení veci súd prvej inštancie doplnil dokazovanie listinnými dôkazmi prečítaním obsahu celého spisu od ostatného pojednávania konštatovaním, že ostatné pojednávanie v predmetnej veci bolo dňa 14.11.2019, na č. I. 36 spisu sa nachádza zápisnica o pojednávaní zo dňa 14.11.2019, na č. I. 138 sa nachádza zápisnica o verejnom vyhlásení rozsudku zo dňa 12.12.2019, na č. I. 139 sa nachádza rozsudok tunajšieho súdu č. k. 16C/11/2019-139 zo dňa 12.12.2019, na č. I. 146 a nasl. je odvolanie žalovaného voči vyššie uvedenému rozsudku súdu prvej inštancie, na č. I. 155 je vyjadrenie žalobkyne prostredníctvom právneho zástupcu k podanému odvolaniu žalovanej, na č. I. 180 a nasl. sa nachádza uznesenie KS PO č. k. 5Co/29/2020-180 zo dňa 26.8.2021, ktorým bol zrušený vyššie uvedený rozsudok súdu prvej inštancie, na č. I. 194 sa nachádza písomné podanie právneho zástupcu žalobkyne a napokon súd oboznámil aj krátkou cestou predložený rozsudok KS TT sp. zn. 9Co/51/2019, pričom zistil tento skutkový stav:

13. Medzitýmnym rozsudkom a rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 10C/74/2010-333 zo dňa 9.7.2015 súd určil, že žalovaný zodpovedá za škodu na zdraví žalobkyne titulom sťaženia spoločenského uplatnenia v súvislosti s jeho poskytovaním zdravotnej starostlivosti v dňoch 20.07.2006 až 21.07.2006 v rozsahu 50 %. Zamietol návrh v časti náhrady škody na zdraví titulom bolestného. Náhradu trov konania o nároku

na náhradu škody na zdraví titulom bolestného účastníkom navzájom nepriznal. Vylúčil na samostatné konanie nárok na náhradu škody titulom nemajetkovej ujmy.

14. Rozsudkom KS PO č. k. 8Co/298/2015-371 zo dňa 28.11.2016 odvolací súd rozhodol tak, že potvrdil vyššie uvedený rozsudok súdu prvej inštancie s výnimkou výroku o zamietnutí návrhu v časti náhrady škody na zdraví titulom bolestného a vylúčení nároku na náhradu škody titulom nemajetkovej ujmy na samostatné konanie. Zároveň odvolací súd odmietol odvolanie žalovanej proti výroku o vylúčení nároku na náhradu škody titulom nemajetkovej ujmy na samostatné konanie.

15. NS SR uznesením sp. zn. 8Cdo/165/2017 zo dňa 29.11.2018 rozhodol tak, že odmietol dovolanie žalovanej proti rozsudku KS PO z 28.11.2016 sp. zn. 8Co/298/2015 a žalobkyni nepriznal náhradu trov dovolacieho konania voči žalovanej.

16. Zo ZP č. X/XXXX znalca v odbore Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie gynekológia a pôrodnictvo Y. Y. F. vyplýva, že poskytnutá zdravotná starostlivosť nebola poskytnutá správne a v súlade s poznatkami lekárskej vedy. V zdravotnej dokumentácii je prítomných veľa nedostatkov ako pri USG nepopísanie akcie srdca, nedostatočné sledovanie oziev plodu, nerealizovanie statimových odberov, vrátane CRP, ktoré bolo pozitívne, rozpory v nálezoch, operačnou pohotovosťou nevyšetrená pacientka, iba telefonická konzultácia. Pri prepadnutom pupečníku, krvácaní a pozitívnych zápalových markeroch okamžite neukončená gravidita, pri USG nenameraná hmotnosť plodu, a neskorá aplikácia kortikoidov. V dôsledku neskorej realizácie cisárskeho rezu bola spôsobená vnútromaternicová tieseň plodu, hypoxia, čo s ďalšími faktormi ako nezrelosť plodu nepriaznivo ovplyvnilo prognózu dieťaťa. Zároveň znalec konštatoval, že bolo nevyhnutné iné monitorovanie vitality plodu ako poskytla žalovaná matke dieťaťa.

17. Zo ZP č. XXX/XXXX znaleckej organizácie v odbore Zdravotníctvo a farmácia forensic.sk vyplýva, že nepodanie adekvátnej tokolízy, neskoré vyšetrenie zápalových parametrov, chýbanie údajov odhadovanej hmotnosti plodu, príjmovú diagnózu - abortus pri transporte in utero a podanie nevhodných antibiotík nie je možné považovať za postup lege artis. V tomto posudku je konštatované, že pri zistení prepadnutia pupečníka je nutné overiť vitalitu plodu a pokiaľ je plod v maternici živý neodkladne ukončiť tehotnosť cisárskym rezom. V tejto fáze poskytovania zdravotnej starostlivosti nepostupovali lekári lege artis, pretože sa nesnažili zistiť či je plod vitálny - či žije a teda nepristúpili k neodkladnému ukončeniu tehotnosti cisárskym rezom. V posudku je ďalej konštatované, že pri prepadnutí pupečníka dochádza pri kontrakcii ku kompresii pupečníka naliehajúcou časťou plodu čím dôjde k obmedzeniu prítoku krvi a tým kyslíka k plodu. Nedostatok kyslíka spôsobí, že plod sa v maternici začne dusiť a ak sa prívod kyslíka rýchlo neobnoví plod v maternici odumiera, čo môže viesť k rôznym poškodeniam a zdravotným problémom novonarodeného dieťaťa.

18. Z komplexného posudku Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Prešov č. PO2/OPČ/SOC/2013/74144-004 z 18.7.2013 vyplýva, že miera funkčnej poruchy mal. A. U. - žalobkyne je 90% a preto sa v zmysle § 2 ods. 3 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia považuje za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím. Z uvedeného posudku vyplýva, že postihnutej osobe z ťažkého zdravotného postihnutia vyplývajú tieto sociálne dôsledky ako znížená orientačná schopnosť, znížená pohybová schopnosť v dôsledku detskej mozgovej obrny, osoba je imobilná, neseďí, nechodí, je polohovaná, pohybuje sa na špeciálne upravenom kočíku, nie je schopná na prepravu používať prostriedky verejnej hromadnej dopravy za rovnakých podmienok a rovnakým spôsobom ako zdravá fyzická osoba rovnakého veku, posudzovaná má zvýšené výdavky súvisiace s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizňou, obuvi a bytového zariadenia a je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, menovaná má obmedzenú schopnosť sebaobsluhy a je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby pri zabezpečovaní úkonov sebaobsluhy, posudzovaná osoba je odkázaná na sprievodcu a termín opätovného posúdenia zdravotného stavu bol vyhodnotený ako nepotrebný.

19. Na pojednávaní konanom dňa 14.11.2019 právny zástupca žalobkyne uviedol, že došlo k zásadnému zásahu do osobnostných práv žalobkyne a konštatoval, že už v pôvodnom konaní bolo jednoznačne preukázaná príčina súvislost' medzi porušením právnej povinnosti žalovanej a zdravotným stavom (škodou) žalobkyne. Citoval z rozsudku OS PO sp. zn. 10C/74/2010 zo dňa 9.7.2015, v ktorom je uvedené, že došlo nepochybne k takémuto porušeniu povinnosti zdravotníckeho zariadenia pri prijatí matky žalobkyne, pričom podľa záverov znalca malo nepochybne dôjsť k okamžitému prerušeniu

tehotenstva cisárskym rezom tým, že nedošlo k tomuto postupu bola žalobkyňa vystavená perinatálnej tiesni, ktorá nepochybne spôsobila aj stratu šance na riadny vývoj a vývin, ktorú by aj ako predčasne narodené dieťa mala omnoho vyššiu, než v prípade, že jej mozog bol vystavený prenatálnej tiesni. Tým došlo k poškodeniu mozgu žalobkyne, ktorý jej nepochybne najdôležitejším riadiacim orgánom celého ľudského tela. Konštatoval, že súd by mal pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy prihliadať najmä kritéria a to závažnosť vzniku nemajetkovej ujmy čo do rozsahu trvania dôsledkov a rovnako tak na okolnosti, pri ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do osobnosti žalobkyne, nehovoriac už o tom, že žalovaná odmietla komunikovať so žalujúcou stranou vo vzťahu k nejakému zadosťučineniu prípadne mimosúdnej dohode. Otázka premlčania je podľa jeho právneho názoru vyriešená, nakoľko išlo by o premlčanie v rozpore s dobrými mravmi. Zotrvával na podanej žalobe tak ako bola doručená súdu, navrhol jej vyhovieť, v prípade úspechu si uplatnil náhradu trov konania, nemal návrhy na doplnenie dokazovania.

20. Na tom istom pojednávaní právny zástupca žalovanej uviedol, že nemajetková ujma, ktorej vyplatenia sa domáha žalujúca strana, je už kompenzovaná v pôvodnom konaní sp. zn. 10C/74/2010, pričom je pokrytá priznaným sťažením spoločenského uplatnenia a teda považoval žalobu vo vzťahu k nemajetkovej ujme za nedôvodnú. Opätovne vzniesol námietku premlčania, pričom poukázal na to, že nemajetková ujma bola žalovaná až v priebehu konania, prvýkrát v roku 2013, teda mimo plynutia premlčacej lehoty. Premlčanie bolo posudzované v pôvodnom konaní vo vzťahu k náhrade škody, nie k náhrade nemajetkovej ujmy, pričom síce v pôvodnom konaní bolo argumentované aj dobrými mravmi, tieto už však boli zohľadnené v pôvodnom konaní a teda treba opätovne preskúmať, či nárok nie je premlčaný aj v tomto prebiehajúcom konaní. Navrhol nárok žalobkyne v celom rozsahu zamietnuť a v prípade úspechu priznať náhradu trov konania, nemal návrhy na doplnenie dokazovania.

21. Na pojednávaní konanom 18.11.2021 právny zástupca žalobkyne uviedol, že sa nestotožňuje s premlčaním nároku, pričom o premlčaní rozhodoval okresný súd, krajský súd, najvyšší súd a napokon aj súd ústavný. Navrhol preto žalobe opätovne vyhovieť. Doplnil, že pôvodne bola žaloba podaná na súd ako za priznanie náhrady čo sa týka sťaženia spoločenského uplatnenia, tak aj nemajetkovej ujmy, pričom už v tom čase bola vznesená námietka premlčania voči týmto nárokom ako voči celku, kde však bolo neskôr v rozhodovaní na jednotlivých súdnych inštanciách konštatované, že nárok nie je premlčaný. Následne sa rozhodlo medzitímnym rozsudkom, pričom tieto nároky sa rozdelili na sťaženie spoločenského uplatnenia ako aj nemajetkovú ujmu, ktorá je predmetom tohto konania. Konštatoval, že nielen pochybením pri administratívnej starostlivosti bolo náročné zistiť plynutie lehôt, ale bolo to spôsobené administratívnymi úkonmi, teda dokumentáciu, pričom aj znalci v následnom znaleckom skúmaní konštatovali, že bol neporiadok v tejto dokumentácii, teda kedy došlo k poškodeniu zdravia, resp. mozgu žalobkyne. Poukázal na to, že pracovníci žalovanej, teda lekári, ubezpečovali zástupcov žalobkyne - rodičov „nebojte sa, všetko dáme do poriadku a bude žiť riadny život“. Keď rodičia usúdili, že sa to vyvíja zlým smerom oslovili následne Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, ktorý konštatoval, že došlo k vážnym pochybeniam zo strany žalovanej. Iné rozhodnutie aj vo vzťahu k premlčaniu ako rozhodol súd v tomto konaní v prvotnom rozhodnutí by bolo v príkrom rozpore s dobrými mravmi. Navrhol preto žalobe tak ako bola podaná v celom rozsahu vyhovieť, nemal návrhy na doplnenie dokazovania.

22. Na tomto pojednávaní právny zástupca žalovaného uviedol, že nárok bol uplatnený takmer 7 rokov po začatí objektívnej premlčacej doby, teda začala plynúť deň po narodení žalobkyne. Zároveň poukázala na to, že nárok bol rovnako uplatnený 3,5 roka po tom, čo Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou konštatoval pochybenie žalovanej. Rovnako tak tento návrh bol podaný 3 roky po podaní žaloby o náhrade škody z 1.4.2010. Poukázala na to, že žalobkyňa bola právne zastúpená od začiatku, advokátom, teda mala kvalifikované právne zastúpenie od 18.11.2009, pričom zmena žaloby nastala 21.1.2013 vo vzťahu k aktuálne žalovanej nemajetkovej ujme. Vo vzťahu k premlčaniu je potrebné udalosť, od ktorej sa odvíja premlčacia doba počítat pôrod, nie neporiadok v zdravotnej dokumentácii, na ktorý sa odvoláva právny zástupca žalobkyne. Konštatovala, že žaloba vo vzťahu k nemajetkovej ujme bola podaná 3,5 roka po tom, čo bolo vydané vyjadrenie Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. Konštatovala, že považuje za zavádzanie, že nárok bol uplatnený v čas, nakoľko žaloba v roku 2010 neobsahovala nárok na ochranu osobnosti. Podľa jej právneho názoru nenastali výnimočné okolnosti, pre ktoré by bolo možné neakceptovať námietku premlčania. Uviedla záverom, že námietka premlčania nie je amorálna, ale ide o procesnú obranu žalovanej. Navrhla žalobu zamietnuť a v prípade úspechu si uplatnila náhradu trov konania, nemala návrhy na doplnenie dokazovania.

23. Na základe vyššie zisteného skutkového stavu súd prvej inštancie právne uzatvára:

24. Podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

25. Podľa čl. 3 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok každé ustanovenie tohto zákona je potrebné vykladať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi chránené.

26. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

27. Podľa § 13 ods. 1 OZ fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

28. Podľa § 13 ods. 2 OZ pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

29. Podľa § 13 ods. 3 OZ výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

30. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti účinnom v rozhodnom čase zdravotná starostlivosť je súbor pracovných činností, ktoré vykonávajú zdravotnícki pracovníci, vrátane poskytovania liekov, zdravotníckych pomôcok a diietických potravín s cieľom predĺženia života fyzickej osoby (ďalej len "osoba"), zvýšenia kvality jej života a zdravého vývoja budúcich generácií; zdravotná starostlivosť zahŕňa prevenciu, dispenzarizáciu, diagnostiku, liečbu, biomedicínsky výskum, ošetrovateľskú starostlivosť a pôrodnú asistenciu.

31. Podľa § 2 ods. 4 zákona č. 576/2004 Z. z. ošetrojúci zdravotnícky pracovník je zdravotnícky pracovník určený poskytovateľom zdravotnej starostlivosti (ďalej len "poskytovateľ") na poskytovanie zdravotnej starostlivosti osobe; ak je takýmto ošetrojúcim zdravotníckym pracovníkom lekár alebo zubný lekár, ide o ošetrojúceho lekára, ak je ošetrojúcim zdravotníckym pracovníkom sestra alebo pôrodná asistentka, ide o ošetrojúcu sestru alebo o ošetrojúcu pôrodnú asistentku. Ak je poskytovateľom fyzická osoba, ošetrojúcim zdravotníckym pracovníkom je táto osoba.

32. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 576/2004 Z. z. zdravotnú starostlivosť a služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti poskytuje poskytovateľ a zdravotnícki pracovníci za podmienok ustanovených osobitným predpisom.

33. Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 576/2004 Z. z. zdravotná starostlivosť sa poskytuje vo vzťahu k chorobe určenej zdravotníckym pracovníkom.

34. Podľa § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z. poskytovateľ je povinný poskytovať zdravotnú starostlivosť správne. Zdravotná starostlivosť je poskytnutá správne, ak sa vykonajú všetky zdravotné výkony na správne určenie choroby so zabezpečením včasnej a účinnej liečby s cieľom uzdravenia osoby alebo zlepšenia stavu osoby pri zohľadnení súčasných poznatkov lekárskej vedy.

35. Na základe vyššie zisteného skutkového stavu ako aj citovaných právnych predpisov súd prvej inštancie opätovne konštatuje, že žalobe je potrebné vyhovieť.

36. Súkromný život je široký pojem, ktorý nemožno definovať vyčerpávajúcim spôsobom. Také údaje, ako pohlavie, meno alebo sexuálna orientácia sú významnými prvkami osobnej sféry chránené

čl. 8 Dohovoru <<http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=~Main/TArticles.ascx&phContent=~ZzSR/ShowRule.ascx&RuleId=0&FragmentId1=464281&FragmentId2=464283>>. Na duševné zdravie sa musí tiež prihliadať ako na dôležitú súčasť súkromného života spojenú s morálnou integritou. Čl. 8 <<http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=~Main/TArticles.ascx&phContent=~ZzSR/ShowRule.ascx&RuleId=0&FragmentId1=464281&FragmentId2=464283>> chráni právo na identitu a osobný rozvoj a právo nadväzovať a rozvíjať vzťahy s inými ľudskými bytosťami a s okolitým svetom. Zachovanie duševnej stability je v tomto kontexte neopomenuteľnou predbežnou podmienkou na účinné využívanie práva na rešpektovanie súkromného života (Ro ESLP, čl. 8 Dohovoru <<http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=~Main/TArticles.ascx&phContent=~ZzSR/ShowRule.ascx&RuleId=0&FragmentId1=464281&FragmentId2=464283>> - Bensaid v. Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska zo 6. 2. 2001, sťažnosť č. 44599/1998).

37. Za zásah do súkromia časť súdnej praxe považuje aj postihnutie niektorej z blízkych osôb (§ 116 OZ <<http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=~Main/TArticles.ascx&phContent=~ZzSR/ShowRule.ascx&RuleId=0&FragmentId1=3344012&FragmentId2=3344013>>). Postihnutie člena rodiny je neoprávneným zásahom do súkromia členov rodiny. Primeraným zadosťučinením je v tomto prípade aj náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch.

38. Právnym prostriedkom ochrany proti takémuto zásahu je návrh, ktorým sa fyzická osoba domáha podľa ustanovení o ochrane osobnosti primeraného zadosťučinenia, ktoré môže mať i podobu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. V takomto prípade je daná aktívna legitimácia tomu subjektu, ktorému svedčí existencia kvalifikovaného vzťahu s postihnutou osobou, lebo právo na súkromie je jedným zo základných osobnostných práv fyzickej osoby tak, ako to má na mysli aj ust. § 11 OZ <<http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=~Main/TArticles.ascx&phContent=~ZzSR/ShowRule.ascx&RuleId=0&FragmentId1=3343715&FragmentId2=3343716>> (Uznesenie KS v Košiciach z 13. 10. 2005, sp. zn. 1 Co 201/2005).

39. V rozsudku zo 17. februára 2011 sp. zn. 5 Cdo 265/2009 Najvyšší súd Slovenskej republiky uviedol, že „ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na plnohodnotný život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplňovať jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) sféra. Ak dôjde napr. k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločensva (vzťahu) s blízkou osobou“. Na inom mieste odôvodnenia tohto rozsudku Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval, že „zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti“. Na uvedené súdne rozhodnutie súd prvej inštancie poukazuje len analogicky, hoci vzhľadom na vyššie uvedený rozsah postihnutia žalobkyne, ktorý de facto predstavuje tzv. sociálnu smrť, je tento prímer priliehavý.

40. Súd prvej inštancie ďalej poukazuje aj na uznesenie NS SR sp. zn. 3 Cdo 228/2012 zo dňa 26. septembra 2013: „Podľa § 853 Občianskeho zákonníka platí, že občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie. V tomto ustanovení Občianskeho zákonníka je upravená analógia. Analógia legis (analógia zákona) sa používa ako forma aplikácie zákona vtedy, keď treba riešiť otázku, riešenie ktorej nie je síce v zákone upravené, ale ten istý zákon upravuje riešenie podobného prípadu. Vychádza sa pritom z predpokladu, že zákonodarca by podľa rovnakých zásad upravil aj daný prípad“.

41. Nie s každým výsledkom, ktorý znamená zhoršenie zdravotného stavu pacienta, sa spája aj právna zodpovednosť. Každý, kto poskytuje zdravotnú starostlivosť, ju má poskytovať lege artis. Podstatným znakom postupu lege artis je súlad s poznatkami medicíny a biomedicínskych vied. Zdravotná starostlivosť je v zmysle § 4 ods. 3 zákona o zdravotnej starostlivosti poskytovaná správne, ak sa vykonávajú všetky zdravotné výkony na správne určenie choroby so zabezpečením včasnej a účinnej

liečby s cieľom uzdravenia osoby alebo zlepšenia stavu osoby pri zohľadnení súčasných poznatkov lekárskej vedy.

42. *Lege artis* znamená, že lekár musí vykonať všetky zdravotné úkony na správne určenie choroby so zabezpečením včasnej a účinnej liečby s cieľom uzdravenia alebo zlepšenia zdravotného stavu pacienta, pri zohľadnení súčasných poznatkov lekárskej vedy. Za poznatky lekárskej vedy možno považovať všetko, čo veda dosiahla, teda je to postup, ktorý je dostatočne overený a použiteľný v lekárskej praxi (napr. poznatky, ktoré sa vyučujú na lekárskech fakultách a sú rešpektované v praxi). Dôležité je povedať, že lekár nemá povinnosť vykonať všetky potrebné vyšetrenia, či zákroky, ale rovnako že ich má povinnosť vykonať včas - v správnom čase. Jedine takýto postup je možné označiť za postup „*lege artis*“.

43. Príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním zdravotníckeho pracovníka a vznikom škody musí byť úplne preukázaná, nestačí to, že je pravdepodobná. Tvrdenie, že pacient by mal preukázať 100-percentnú súvislosť však bolo v posledných rokoch negované, pričom súdy vo viacerých prípadoch vyslovili názor, že takáto požiadavka, ktorá je kladená na plecia pacienta je neprijateľná, keďže 100-percentnú príčinnú súvislosť v podstate nie je možné dokázať. Napokon príčinná súvislosť medzi zdravotným stavom žalobkyne a postupom poskytnutia zdravotnej starostlivosti žalovanou bola už právoplatne ustálená.

44. Čo sa týka tzv. kauzálneho nexu (príčinnej súvislosti medzi poskytovaním zdravotnej starostlivosti a postihnutím žalobkyne) súd prvej inštancie považuje za potrebné uviesť, že príčinnú súvislosť pri poskytnutí zdravotnej starostlivosti *non lege artis* a postihnutím žalobkyne považoval za danú s ohľadom na závažné zanedbanie zdravotnej starostlivosti zo závažným následkom na zdraví pacientky a má za to, že nesprávny postup poskytovateľa zdravotnej starostlivosti mal za následok v konečnom dôsledku postihnutie (jeho násobne zvýšenú mieru) žalobkyne.

45. Túto príčinnú súvislosť konštatoval aj znalec v odbore Zdravníctvo a farmácia, odvetvie gynekológia a pôrodníctvo Y. Y. F. v Znaleckom posudku č. X/XXXX ako aj znalecká organizácia v odbore Zdravníctvo a farmácia forensic.sk v Znaleckom posudku č. XXX/XXXX. Nepochybne podľa záverov znalcov došlo k porušeniu povinnosti zdravotníckeho zariadenia pri prijatí matky žalobkyne a podľa záverov znalca nepochybne malo dôjsť k okamžitému prerušeniu tehotenstva cisárskym rezom. Tým, že nedošlo k tomuto postupu, bola žalobkyňa vystavená perinatálnej tiesni, ktorá nepochybne spôsobila stratu jej šance na riadny vývin a vývoj, ktorú by aj ako predčasne narodené dieťa mala omnoho vyššiu, než v prípade, že jej mozog bol vystavený prenatalnej tiesni.

46. Súd prvej inštancie rovnako považuje za potrebné zaujať stanovisko k žalovanou namietanej duplícite nároku vo vzťahu k odškodneniu formou sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 50 % (právoplatne priznané, avšak zatiaľ bez numerického vyjadrenia v doposiaľ neskončenom konaní tunajšieho súdu 10 C 74/2019) a nárokov vyplývajúcich z nemajetkovej ujmy. Náhrada nemajetkovej ujmy je samostatný nárok, ktorý v porovnaní s náhradou škody má úplne inú funkciu. Kým náhrada škody sa viaže len na zdraví poškodenú osobu a má za úlohu odškodniť vytrpené bolesti a zdravotné následky, náhrada nemajetkovej ujmy má širší rozsah, snaží sa zmierniť dôsledky na život a poskytnúť satisfakciu, a to nielen pre osobu poškodenú na zdraví, ale aj pre blízke osoby, ktoré boli týmto zásahom dotknuté na iných právach (napr. právo na rodinný život). Porušenie práv týchto osôb vzniklo práve v nadväznej spojitosti s poškodením zdravia poškodenej osoby. Pri nemajetkovej ujme treba vychádzať z presvedčenia, že každá ľudská bytosť má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, ľudskej dôstojnosti či súkromia. Je nutné konštatovať, že zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je vyváženie miery ujmy na hodnotách ľudskej dôstojnosti s konkrétnym finančným vyjadrením s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu v snahe poskytnúť čo najúčinnejšiu občianskoprávnou ochranu osobnosti. Na druhej strane zmyslom náhrady ujmy vzniknutej ako priamy dôsledok zásahu do telesnej (osobnej) integrity fyzickej osoby je poskytnutie relutárnej náhrady za ujmu spôsobenú poškodením zdravia, ktoré má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného (žalobkyne), pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh (sťaženie spoločenského uplatnenia). Nemôže byť teda namieste argumentácia zásadou *ne bis in idem* (duplicita nároku), nakoľko v danom prípade ide o súbeh nárokov. Bez ohľadu na priznané sťaženie spoločenského uplatnenia žalobkyne je preto vzhľadom na jej zdravotný stav viac ako dôvodné priznanie aj náhrady formou tzv. nemajetkovej ujmy, teda súd prvej

inštancie má za to, že ani priznanie sťaženia spoločenského uplatnenia nebráni priznaniu aj náhrady formou nemajetkovej ujmy, nakoľko tieto nároky sa navzájom nevylučujú ani nekonzumujú.

47. Potrebné bolo po vyššie uvedených právnych záveroch, vzhľadom na preukázanie príčinnej súvislosti medzi poškodením zdravia žalobkyne a poskytovanou zdravotnou starostlivosťou, zaoberať sa výškou náhrady nemajetkovej ujmy, pričom súd prvej inštancie vychádzal z dostupnej judikatúry, z ktorej v len príkladmo uvádza :

48. Rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 10 C 88/2009 z 10.10.2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9 Co 330/2012 z 2.10.2013 súd právoplatne priznal žalobcovi v 1. rade (poškodenému, ktorý po operácii zostal v bdelej kóme) náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 100.000 eur, žalobcom v 2. a 3. rade (rodičia žalobcu v 1. rade) náhradu nemajetkovej ujmy každému vo výške po 90.000 eur a napokon žalobcom v 4. a 5. rade (súrodenci žalobcu v 1. rade) náhradu nemajetkovej ujmy každému vo výške 10.000 eur. Zároveň v tomto konaní žalobcovi v 1. rade boli priznané nároky z titulu bolestného vo výške 17.942,40 eura a z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 181.666,80 eura.

49. Súd prvej inštancie, aj keď citlivo vníma situáciu na strane rodičov žalobkyne, si neosobuje právo priblížiť sa k pocitom vyvolaným postihnutím im blízkej osoby. Zároveň si je súd vedomý faktu, že peňažné prostriedky v akejkoľvek výške nie sú spôsobilé zhojiť nezvratný následok. Vzhľadom na uvedené má súd za to, že výška nemajetkovej ujmy tak, ako bola ustálená, je súladná s doterajšou rozhodovacou praxou súdov a je primeraná, všetko vo svetle tej skutočnosti, že v prejednávanom prípade ide o situáciu, kde ťažko zdravotne postihnutá žalobkyňa je dieťaťom z jednej fungujúcej rodiny. Je nesporné, že rodina ako celok utrpela stratu, pričom výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je súdom určovaná voľnou úvahou, vždy však s prihliadnutím na zákonné kritéria závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti došlo. Určenie konkrétnej výšky náhrady potom musí zohľadňovať všetky okolnosti konkrétneho prípadu a musí byť v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy sa posudzuje najmä s obsahom na jej intenzitu, rozsah a trvanie. V tejto súvislosti je nutné zdôrazniť, že skúmané zásahy vyvolávajú spravidla ujmu dlhotrvajúcu, rozsiahlu a v zásade nereparovateľnú.

50. Súd prvej inštancie si uvedomuje za súčasnej právnej úpravy, ktorá ponecháva výšku nemajetkovej ujmy na úvahu súdu, obtiažnosť pri stanovení tohto nároku. Vychádzajúc z mimoriadne intenzívnej ujmy na zdraví žalobkyne, ale aj zo závažnosti okolností, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do zdravia žalobkyne, mal za to, že primeranou náhradou, ktorá by mohla poskytnúť žalobkyňi primerané zadosťučinenie a zmiernenie jej ujmy na zdraví, je suma 100.000 eur. Súdu je zrejmé, že hodnota ľudského života a zdravia je nevyčísliteľná. Preto nie je možné ani vyčísliť nemajetkovú ujmu, ktorá vznikla na zdraví žalobkyne. Je možné iba poskytnúť jej určitú satisfakciu, resp. zadosťučinenie, ktoré iba sčasti dokáže zmierniť vzniknutú nemajetkovú ujmu, nedokáže ju však reparaovať v celom rozsahu, pretože to je nemožné. Uvedené v zásade musí korešpondovať i s kritériami v rámci princípu proporcionality, i napriek tomu, že súd je si vedomý, že nárok z titulu práva na ochranu osobnosti nedopĺňa, ani nerozširuje náhradu škody v danom prípade priznanej žalobkyňi titulom sťaženia spoločenského uplatnenia. Práve z dôvodu, že žalobkyňi bol priznaný nárok z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia zatiaľ v rozsahu 50 %, považoval súd nemajetkovú ujmu vo výške 100.000 eur za primeranú s prihliadnutím na nespochybniteľne mimoriadnu závažnosť ujmy na zdraví žalobkyne, ako aj okolnosti tohto prípadu.

51. Je nesporným, že žalobkyňa - dieťa, je hendikepované na celý život v oblasti mobility, komunikácie, ako aj sebaobsluhy. Rovnako je nepochybné, že dieťa je odkázané na celodennú starostlivosť rodičov, ktorí nevyhnutne museli prispôbiť svoj život k starostlivosti o žalobkyňu. Žalobkyňa je v dôsledku nesprávne poskytnutej zdravotnej starostlivosti prakticky úplne vypojená z praktického života, kedy nemá žiadne možnosti uplatnenia sa. U žalobkyne bola práve non lege artis postupom žalovanej odňatá možnosť naplno sa prejavíť v spoločenskom i osobnom živote a nedostala ani len možnosť naplno rozvinúť svoje talenty.

52. Taktiež je potrebné akcentovať, že priznanie nemajetkovej ujmy pri úmrtí osoby (napr. spôsobenou pochybením zdravotníckeho zariadenia, autonehodou, a pod.) je náhradou, ktorou má byť snaha o sanovanie negatívneho zásahu do osobnosti a súkromia dotknutej osoby/osôb, pričom fyzická osoba

ako subjekt práva prestáva existovať. V danom prípade však žalobkyňa zostala nažive, avšak s veľkými zdravotnými problémami a okrem permanentnej osobnej starostlivosti blízkymi osobami je takáto situácia celkovo pre rodinu aj bezosporu veľmi nákladnou.

53. Súd prvej inštancie preto po uvážení vyššie uvedených skutočností (judikatúra, starostlivosť v rodine, pochybenie žalovanej) priznal žalobkyni sumu 100.000 eur, nakoľko túto sumu v žiadnom ohľade nepovažoval za neprimeranú alebo nedôvodnú. Žalovaný narušil sociálne, citové, kultúrne vzťahy v rámci ich súkromného a rodinného života. Život v rodine sa od základov zmenil, dcéra si vyžaduje 24 hodinovú starostlivosť a rodičom neostáva skoro žiaden čas pre seba v ich manželskom živote, nehovoriac o čase, ktorý si vyžaduje starostlivosť o ich ďalšie dieťa, ktorý si vyžaduje starostlivosť o ich ďalšie dieťa. Súd má zato, že spôsobená ujma sa najviac dotkla práve rodičov, ako osôb žalobkyni úplne najbližších, ktorí si uvedomujú prognózu zdravotného stavu svojej dcéry odkázanej na ich doživotnú pomoc. Preto súd považoval priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v plnej výške za primerané.

54. Súd prvej inštancie súc viazaný závermi rozhodnutia odvolacieho súdu sa opätovne zaoberal aj žalovanou vznesenou námietkou premlčania vo vzťahu k žalovanému nároku.

55. Je nesporným, že žalobkyňa sa narodila 21.7.2006, pričom Úrad pred dohľad nad zdravotnou starostlivosťou dňa 28.9.2009 konštatoval poškodenie uzdravia žalovanej žalovaným. Je pochopiteľné, že rodičia pri narodení dcéry živili v sebe nádej, že zdravotný stav ich dieťaťa bude v poriadku, pričom až rozhodnutie Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou ich utvrdilo v tom, čo dovtedy mohli len tušiť, nie mať o tom reálnu vedomosť. Súd prvej inštancie má preto zato, že vzhľadom na uisťovanie rodičov zamestnancami žalovaného po narodení maloletej žalovanej, že ich dieťa bude v poriadku, je nutné premlčaciu dobu počítat' od rozhodnutia Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, t. j. od 28.9.2009.

56. V konaní tunajšieho súdu vedeného pod č. k. 10 C 74/2010-333 sa žalobkyňa žalobou zo dňa 1.4.2010 domáhala (v zastúpení zákonnými zástupcami) od žalovanej zaplata sumy 398.327,02 eur titulom náhrady škody konaním non lege artis zo strany žalovaného. Písomným podaním označeným ako vyjadrenie žalobcu doručeným tunajšiemu súdu dňa 21.1.2013 došlo k špecifikácii vyššie uvedenej sumy s tým, že suma 298.327,02 eur predstavuje sťaženie spoločenského uplatnenia a suma 100.000 eur predstavuje nemajetkovú ujmu.

57. Z uvedeného je zrejmé, že už v žalobe zo dňa 1.4.2010 na sumu 398.327,02 eur je subsumovaná aj suma 100.000 eur predstavujúca nemajetkovú ujmu, ako to napokon vyplynulo z podania žalobkyne doručeného súdu 21.1.2013. Za predpokladu počítania plynutia premlčacej od rozhodnutia Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, t. j. od 28.9.2009 a podania pôvodnej žaloby dňa 1.4.2010 na sumu 398.327,02 eur (vrátane sumy 100.000 eur za nemajetkovú ujmu), dospel súd prvej inštancie k záveru, že žaloba bola podaná včas a nárok žalobkyne premlčaný nie je.

58. Zákonní zástupcovia žalobkyne mali skutočnú (nielen predpokladanú) vedomosť o zdravotnom stave ich dcéry až rozhodnutím Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, pretože až týmto rozhodnutím sa ich domnienky dostali do roviny faktov.

59. Na druhej strane súd prvej inštancie akcentuje tú skutočnosť, že aj pri neprijatí vyššie uvedených záverov týkajúcich sa plynutia premlčacej doby, by súd prvej inštancie námietku premlčania vyhodnotil ako v rozpore s dobrými mravmi. Nepobadal súd žiadnu reflexiu žalovanej strany smerom k strane žalujúcej zvlášť pri nezvratnosti žalobkyni spôsobeného následku.

60. Dobrými mravmi sa rozumie súhrn spoločenských, kultúrnych a mravných noriem, ktoré v historickom vývoji preukazujú istú nemennosť, vystihujú podstatné historické tendencie, sú akceptované rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu základných noriem správania. Rozpor s dobrými mravmi spočíva v tom, že výkon práva sa prieči spoločensky uznávaným názorom, ktoré vo vzájomných vzťahoch určujú, aký má byť obsah ich konania, aby bol súladný so všeobecnými zásadami spoločnosti. Vo všeobecnosti ide o prípad konania v rozpore s dobrými mravmi vtedy, keď konajúci síce formálne postupuje v medziach svojho práva, ale realizáciou tohto práva sleduje poškodenie druhého účastníka právneho vzťahu. V takom prípade síce ide o výkon práva, avšak výkon práva v rozpore s dobrými mravmi, pre ktorý je typické, že konajúcemu v skutočnosti nejde o dosiahnutie cieľov, ktoré právo s takým

konaním spája, ale mu ide o to, aby vedľajšie účinky jeho konania viedli k stavu jemu vyhovujúcemu, avšak poškodzujúcemu druhú stranu. Taký výkon práva, i keď je so zákonom formálne v súlade, je v skutočnosti výkonom práva iba zdanlivým, lebo jeho účelom nie je vykonať (svoje) právo, ale poškodiť právo (niekoho iného). V zákonom stanovených prípadoch je výkonom práva tiež vznesenie námietky premlčania.

61. Na základe vyššie zisteného skutkového stavu, citovaných právnych ustanovení a uvedených záverov súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

62. Podľa § 255 ods. 1 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

63. Podľa § 255 ods. 2 C.s.p., ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

64. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa 255 ods. 1, 2 CSP, podľa ktorého strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti strane, ktorá vo veci úspech nemala. Žalobkyňa bola v konaní plne úspešná, preto má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 363 C.s.p v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 C.s.p rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom po nadobudnutí jeho vykonateľnosti dobrovoľne splnená, je možné podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.